

si autem dicitur eum ab Angelo moueri: ita & in nobis non simplex aqua operatur, sed cum Spiritu gentium accipit, omnia abluunt peccata. Juxta hanc Piscinam Jacobus multitudine languentium, excoerum, claudorum, aridorum, expectantium Aquam mirum. Verum tunc infirmitas corporis sanari uolentem impeditur: nunc uisusque potestatem habet accedendi. Non enim Angelus Aquam mouet, sed Angelorum Dominus uisum perficit. Jam non habet executionis locum infirmus, non habere se hominem, qui sibi opitulatur, neque dum uenit, aliam descendere: Sed licet uisusque Mundus accedat, non consumitur gratia, neque uisus deficit, sed eadem semper permanet. Ut enim solares uadii singulis diebus illuminant, neque ex multa sui communicatione vis illorum minuitur: Ita, immo longe minus Spiritus operatio ob accipientium multitudine remittitur. Hoc autem factum est, ut qui in Aqua corporis morbo sanari posse didicerunt, in ea aliquandiu exerceat, animi morbo per Aquam curari posse facilius crederent. Et ante S. Chrysostomum Tertullianus Lib. De Baptismo, cap. 1. Pi-gura ista medicina corporalis spirituales Medicinas cenebat, ea forma, qua semper carnalis in figura spiritualium antecedit. Proficere inquit hominibus gratia Dei, plus Aquis, & Angelo accessit. Qui uisus corporis remediabant, nunc Spiritum medentur. Qui temporalem operabantur salutem, nunc aeternam reformant. Qui unum semel anno liberabant, nunc quotidie Populos conferunt, delecta morte per ablutionem delictorum. Exempto scilicet reatu, eximitur & pena. Lego S. Ambrosii Lib. De his, qui Mysteriis initiabantur, c. 4.

Abiis Baptismi typus habetur Joannis IX. ubi Christus Expulsi in terram, & fecit lucem ex spu, & in uisum super oculos: Cæci nati, & dixit ei: Vade, lavo in nasario Siloe (quod interpretatur Missus) Abiis ergo, & leuit, & uenit: uidens. Baptisum hoc Miraculo adumbratum obsecrat S. Joannes Chrysostomus Homil. 56. in Joannem, S. Ambrosius Ep. 73. & S. Aug. Tract. 44. in Evangelium S. Joannis: Christus scilicet, qui missus est a Patre, & qui nisi esset missus, nemo nostrum esset ab iniquitate dimissus, fecit lucem, cum Verbum caro factum est, & habitauit in nobis: Hominemque a natiuitate cæcum per peccatum originis Baptisimus Aquis illuminauit.

Illam in-
staurati
a Christo.

Wat' cina
Propheta-
rum de Ba-
ptismo.

S. Aug. Lib.
de Hæres.
45, & 59.
Philas.
Euthim.
in Pan. J.
Part. Tit.
21.

Cur Deus
aquam po-
tius quam
aliam mate-
riam bap-
tismi des-
tinauerit.

S. Th. 1. p.
q. 64. art. 1.
Materia
remota
Baptismi.

Sicut in quodam sepulchro, in aqua submergentibus nobis capta, uetus homo sepelitur, & submersus dorsum occul-tatur; deinde uetus rursus ascendit.

Quarta ratio sumitur ex necessitate Baptismi: Quia enim hoc Sacramentum omnibus ad consequendum uitam erat necessarium; idcirco Aquam, quæ semper præsto est, at-que ad omnibus facile parari potest, illius materiam Deus esse uoluit.

Quinta ratio petitur ex Pagano superfluitibus, qui profana lustrationum sacra Mytheria in aquis, auctore dis-
hulo Dei amalo, constituerunt. Quamobrem Deus Aquam Baptisnatis sui Mytherio consecrauit, ut diabolum flagilla-
ret, ac idololatriam euerteret. Quæ de Tertull. Lib. De Baptismo, cap. 5. Sed enim Nationes extraneas ab omni in-
tellectu spiritualium potestatem eandem efficaciam Idolis suis subministrant. Sed uisus aquis sibi mentiuntur. Nam & sacris quibusdam per Lavacrum initiantur, istis alienis, aut diaboli. Ipsos etiam Deus suis lustrationibus effertur. Ceterum uillas, domus, templa, uisusque arbo-
aspergine circumdata. Aqua expians passim. Certe ludis Apol-
lonariis, & Eleusinis uincuntur istaque se in regeneratione, & impanitatem perjuriorum suorum agere presumunt. Item ueteres Veteres quibus se homicidio infecerat, purga-
trix Aqua se expiabat. Uisus qui de sola natura Aquæ, quod propria materia sit ablutioni, in auspicio emundationis blandiantur; quanto id uerius Aqua præstant per Dei au-
thoritatem, & quo omnis natura carum constituta est? Si re-
ligione Aquam medicari putant, quæ perit Religio quod del-
viti? Quo agno, hic quoque studium Diaboli cognoscimus res Dei amulantis, cum & ipse Baptisum in suis exerceat. Quid similes immundus emundat, perdit liberta, dam-
natus absoluti suam uoluntatem operam deserit dilucis de-
lida, quæ inspirat ipse. Hac quidem in testimonium posita sunt repellentibus fidem, si minime credant uerba Dei, quæ-
ram affectionibus apud Amulm Dei credunt. An non & alius sine ullo Sacramento immundus Spiritus Aquis incubant, affectantes illam in primordio diuini Spiritus gustationem? Sciunt opaci quique fontes, & uisus quique uisus, & in bal-
nei piscina, & euripi in domibus, uel cisternis, & putei, qui uisus dicuntur, scilicet per uim Spiritus uocentur. Nam & Asepimæ, & Lymphæ, & Hydrophæ uocantur: quos aqua necauerunt, aut amensia, uel formidine exereuerunt. Quorsum ista retulimus? Ne quis diuini credit Angelum Dei Sanctum aquis in salutem hominis temperandis adesse, cum Angelus malis profanum commercium ejusdem elez-
menti in perniciem hominis frequenter.

Vidæ p.
ganorum
aque.

Profane
luc
ritationes.

Diaboli
emulus Dei.

REGULÆ PRAXIM SPECTANTES.

REGULA PRIMA.

EX his colligitur, in qualibet aqua quouis modo trans-
mutata, dummodo non soluat speciem aquæ, posse fieri Baptisum, non autem si soluat speciem aquæ. Quamobrem adhiberi potest ad Baptisum aqua Maris, aqua pluuia, aqua solaribus radiis calefacta, aqua fluminis turbida ex terrestrum partium mixtione, aqua per cit-
neres transflata, siue lixiuum, aqua sulphureorum bitineo-
rum, aut alie mineralis; aqua decoctionis carnum, pi-
scium, uel herbarum, si facta non sit tanta resolutio cor-
porum lixivorum in aqua, ut liquor plus habeat de aliis substantiis, quam de aqua. At aquæ ex uis, uel ex rosis, aliisue corporibus per Artem Chymicam expresse, non sunt materia Baptismi, ut nec ceruicia, uinum, liquores alii.

S. Th. ar. 4.

Materia
remota
Baptis-
mi.

REGULA II.

Nulla necessitas, aut ratio efficere potest, ut validus;
ac rarus sit Baptisum in alia materia quam in aqua simplici collatus; quia materia hæc essentialis est, a Chris-
to præscripta.

Frivolum uero, & inane est, quod obicitur ex Step-
hani II. Romani Pontificis Responsis ad Monachos Britannici Monasterii, c. 2. Si in uino quis, propterea quod aquam non inueniat, omnino periclitantem infantem baptizauerit, nulla ei exinde adscribitur culpa. Infantes sic permanentes in Baptismo. Primo, quia hujus Responsi non satis authen-
tica, nec certa est notitia. Secundo, quia uerisimile est, inepum constructionem sic emendari debere. Nulla ei adscribitur culpa, si Infantes sic permanentes. Unde sequitur: Nam si præsens adfuit aqua, ille Preby-
ter excommunicatur, & penitentia subministratur: quia contra Canonum sententiam agere presumpsit. Non igitur Bos-
pismum talem ratum habuissit confensus est Stephanus II. (si genuinum ejus Rescriptum est) Quia non fuerat in-
terrogatus de valore Baptismi, quem nemo sane mentis dubitare poterat plane irritum esse, ac nullum; sed de cul-
pa, uel pena baptizantis. Hanc porro nulla pena ple-
tendum esse respondit, quia cum aliud non posset in extre-
mo periculo, id per simplicitatem facit, quod postea potuit elapso periculo emendari, nec in causis fuit, cur infantes postea baptizati non sint aqua, quæ sola Baptismi materia est.

R. E.

REGULA III.

Quamvis autem aqua simplex, quæ nihil aliud admi-
sum habet, materia sit apta ad Baptisum confi-
ciendum, quoties istius Sacramenti administrandi neces-
sitas occurrat, tamen ad antiquis temporibus in Ecclesia ob-
seruatum est, ut cum sollempnibus cæremoniis Baptisum
conficitur, sacrum etiam Christum addatur, quo Baptismi
effectum, unctioem scilicet Spiritus Sancti magis declarati
percipiuntur est.

Consecrationis aquæ Baptisnatis per Orationem Sacerdotis,
& christianis additionem, meminerit S. Dionysius Li-
bro de Ecclesiastica Hierarchia, S. Cyrillus Episc. ad Ja-
narium, S. Basilus in Plat. S. S. Gregorius Nisenus Orati-
onis Baptismo, S. Amb. Lib. 1. De Sacramentis, cap. 2. & 3.
Victor Vitensis Lib. 1. De Persecutione Pandalica, Vetus
Ordo Romanus in Officio Subditi Sancti, Severus Alexan-
drinus Lib. de Ritibus Baptismi, Aletius, siue alius Au-
Gor Libi De Diuini Officii, cap. 19. Gregorius Turo-
nensis Lib. de Miraculis, Hincmarus in Vita S. Remigii,
&c. Ex Ecclesiæ autem Latine usque usque consecrata esse debet
aquæ Sabbatis Pasche, aut Pentecostes, quæ statuta fuerit
tempora Baptismi sollempni ritui administrandi, ex veteri
disciplina, de qua Tertullianus Lib. De Baptismo, cap. 19.
S. Hieronymus PP. Episc. ad Hieronymum Tarraconensem Episcopum.
S. 14. Epistola 16. olim 4. ad Episcopos Sicilia, ubi & hunc
Apollinam Regulam uocat: Galatas Episc. ad Episcopos
Lycanie, Concilium Antiochenense can. 18. Matisonen-
se 2. can. 3. Parisiense 6. q. 1. c. 7. & 33. Meldense can.
48. Triburicense cap. 12. &c. Part. de re S. Carolus Bor-
romæus in Institutionibus: Parochus inquit, animadu-
uertet, ut aqua, (quæ materia Sacramenti Baptismi est)
non solum uera, naturalisque sit, sed etiam eoisio anno,
quemadmodum sanctæ eorum est, benedicta in Sabbato San-
cto Pasche Resurrectionis Domini, aut Sabbato Pentecostes.

Quod si intra annum, pro temporis distantia, alia
causa illam corrupti contigerit, in Sacramentum prope Fontem
Parochus proficit, ut aquam & Fontem purgabit; & uera si
in Urbe est, ad Metropolitanam; si in Diocesi, ad Plebanam
Ecclesiæ uenit, unde proprio uisulo uisum aquam baptis-
malem accipiat, in Parochialemque Ecclesiam secreta ferat:
Ubi quod inprimis in Fontem effundat, baptisimalique aquæ ab-
lata, tantum etiam aqua pura, uisula & recentis addet,
quantum satis erit. Hoc ipsum quoque præstat, si etiam
aqua baptisimalis per annum aliquo modo defecerit.

Et quantum interduum accidit, ut in summa hyeme aqua
baptisimalis ex frigore congelatur, aut gelida nimis sit, tunc
ne aliquo colore liquefacta, aut calefacta, usui ad bap-
tizandum infans esse possit, aliam aquam uisum calefactam
immissi licet, quæ aqua calefacta longe paucior erit,
quam illa, quæ benedicta est. Quæ in re etiam cauebit
Sacerdos, ne quid aliud commiscet, quam aquam putam, &
naturaliam, quouis calidam.

Ne uero temeraria manu abstratur aqua baptisimalis ad
superfluitatem, & perniciem; Sacerdos Fontem ex præscripto
bene commouit, feraciam, aquam claudat, quam ne
Clerico quidem commiserit, aliusque custodit perpetuo. Quod
pluribus etiam Conciliis Provincialibus, & Diocesanis Sta-
tutis penè omnibus factum est.

PROPOSITIO II.

Ad ualorem Baptismi perinde est, an Ablutio fiat immer-
sione, effusione aquæ, uel aspersione.

Assumitur enim aqua in Sacramento Baptismi ad usum
ablutionis corporalis, per quem significatur interior
ablutio peccatorum: Ablutio autem fieri potest per aquam,
non solum immersione, sed etiam aspersione, uel effu-
sione. Immerisio quidem faret illud Apostoli ad Rom.
6. Quicumque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ip-
sus baptizati sumus: Conscripti enim sumus cum illo per
Baptisum in mortem. Immerisio enim sepulchrum Christi
magis representat. Unde hic baptizandi modus fuit olim
frequenter, & ut ait S. Th. laudabilior. Effusio faret
illud Exech. 36. Effundam super uos aquam mundam. Ad
perisio illud Isaac 50. 15. Iste asperget gentes multas.
Et ad Hebræos 10. Accedamus cum uero corde in pleni-
tudine fidei, aspergi corda a conscientia mala, & abluti
corpi aqua mundæ. Atque his duobus modis sepultura
Christi etiam adumbratur, licet obscuro: Quocumque
enim modo fiat ablutio, corpus hominis, uel litra pars
eius supponitur; sicut corpus Christi fuit terra posi-
tum fuit. Altero autem ex his posterioribus modis Baptis-
mum administratum fuisse ab Apostolis credere par est,
cum una de tris millis, altero quinquaginta hominum
Christi fides, ac Baptisum susceperunt. Act. 2.

Constat enim ex S. Cyrilli Episc. 76. ad Magnam, qui
baptisimus ab ipso quaeritur. Utam illi, qui in infirmitate, & lar-
guis per
aqua asper-
habendi essent legitimi Christiani, eo quod aqua saluta-
riorem col-
non loci essent, sed perisum. Respondet Sanctus Cypris
latus.

Nr. Alex. Theol. Tom. I.

Nos quantum concepti Mdiocritas nostra, & abis-
mus in nullo musculari, & debilitari posse beneficiuimus,
nec minus aliquid illic posse contingere, ubi plene, & eo-
ta sile, & dantis, & sumens accipitur, quod de diu-
nit muneriis hauritur. Neque enim hic in Sacramento salu-
tari delictorum contagia, ut in lacero carnali, & salu-
lari fordes cutis, & corporis abluuntur, ut abronibus, &
caeteris quoque adumentis, & solis, & piscina opus sit,
quibus abluunt, & mundari corpusculum possit. Alter peccata
credentis abluunt, alter mens hominis per fidem merita munda-
tur. In Sacramento salutaribus necessitate cogent, &
Deo indulgentiam suam largiente, totum credentibus conse-
runt diuina compendia. Nec quemquam mouere debet, quod
aspersi, uel perfundi uidentur agri, cum gratiam dominici-
tam consequuntur, quando Scriptura Sancta per Ecclesiam
Propheam loquitur, & dicitur: Et aspergem super uos
in aquam mundam, & mandabimini ab omnibus imman-
ditis ueltris. Item in Numeris: Et homo, qui
fuerit immundus usque ad uesperam, hic purificabitur
die tertio, & die septimo, & mundus erit. Si autem
non fuerit purificatus die tertio, & die septimo; non
erit mandatus, & exterminabitur anima illi de Israel,
quoniam aqua aspersionis non est super eum sparsa.
Unde apparet, aspersem quoque aqua instat salutaris lau-
uari obtinere. . . . Et idcirco quantum hie concepre, &
sentire nobis datur, mea sententia hæc est: ut Christianus
iudicetur legitimus, quisquis fuerit in Ecclesia lege, & iure
fidei diuinam gratiam consecutus. Ausi aliqui existimant
hæc esse consecutus, eo quod aqua salutaris tantum perfusa sit
sed inasus, & uacui sint, non accipiuntur, ut in incom-
dum languoris euasint, & conualuerint, baptizantur. Si
autem baptizari non possunt, qui iam Baptismi effectibus
sanctificati sunt; cur in hie fuit, & Domini indulgentia
sanctificati sunt? An consecutus quidem gratiam dominicam
sed breuiter, & minore mensura mundum Christiani, non sint tamen
caeteris aduanditi? Quin immo sp. sanctus non de mensura
datur, sed super credentem totus infunditur, Num si alius
omnibus equaliter nascitur, & si Sol super omnes par, &
equali luce diffunditur; quanto magis Spiritus Sancti, &
dies uerus in Ecclesia sua lumen uite aeternæ pari aqua-
litate largitur?

Addi potest Stephani II. Responsum, qui interrogatus,
An liceat cum choncha, aut cum manibus infantis in in-
firmitate posito aquam super caput infundere, & sic bap-
tizare, Respondit: Hoc Baptisma, si nomine sanctæ Trini-
tatis peractum fuerit, firmiter permanet, præsertim cum
us necessitate exposcit, ut & ille, qui agritudine detentus
est, hoc modo renatus, pariceps Regni Dei efficiatur.

REGULA PRAXIM SPECTANS.

Hæc in re nunquaque Ecclesiæ fuit Ritum sequi de-
bet, nec ab eo discedere absque peccato potest, ni-
si necessitas cogat. Quandoque autem potest immine-
re necessitas propter paucitatem aqæ, uel propter debilitatem
Ministri, qui sustentare non ualeat baptizandum; uel pro-
pter debilitatem baptizandi, qui forte moris periculum ex
immersione imminet. Quamobrem his in casibus omitti
potest immerisio, quamvis Ecclesiæ usi frequentata, &
Ritualibus Libris præscriptis, & effusione, uel aspersione
Baptisum administrari. Modo tamen aqua tangat imme-
diatè corpus, & ea quantitate, ut quis mortaliter cen-
satur abluatur; & caput, quod sensuum omnium principium
est, & radix; aqua perfundatur, aut certe scapula, uel
pectus, si grave nouamentum ex capitis ablutione time-
retur. Quamquam, & alterius cuiusvis partis percussio suffi-
cere uideatur s. Thome, cum infans ex utero matris non-
dum egressus, secundum partem aliquam, puta brachium,
aut pedem foras prodit, & mortis periculum imminet;
Quæ tamen opinio non erat ab omnibus recepta, ut ipse
testatur 3. p. qu. 68. art. 11. ad 4. Expectanda est, inquit,
totalis egressio pueri ex utero ad Baptisum, nisi mors im-
minet: Si tamen primo caput egresserit, in quosdam
omnes sensus, debet baptizari periculum imminet: Quia
tamen in nulla exteriorum parte ingressa uita ita consistit
sicut in capite, uelut quilibet sanus, quod propter dubium
quantumque alia parte corporis abluatur, puer post peractam
natiuitatem sic baptizandus sub hac forma; Si non est bap-
tizatus, ego te baptizo, &c. Et id certe totum omnino est, &
in præxi sequendum, secundum Instructionem S. Caroli Bor-
romæi, De Baptismi Administratione; Si factus (inquit)
ex utero matris, quæ in partu periculose laborat, uel man-
u, uel pede, uel alia aliqua parte exeat, ob necessitatem in ea
ista parte ab obsterice baptizatus est; cum superius erit
sub conditione baptizatur; adhibitis cæteris Baptismi cære-
moniis. Si uero in capite, quod primum ex utero prodit,
baptizatus est, forma uite seruetur; quando superuixerit,
ad Ecclesiam deferatur, cui tantum reliqua Cæremonia
adhibeantur, quæ ad sollempnitatem Baptismi attinent.
Idem in Rituali Romano præscriptum est.

Ecclesiæ fuit
morem ac-
cium in ad-
ministratio-
ne Baptismi
quisque sequi
debet.

An qualiter
alia parte
corporei a-
qua perfusa
pater fieri
rite bap-
tizatus.

V

PROQ.

Ita S. Basilii Lib. De Sp. sancto, c. 12. Neminem ve-
ra (inquit) in fraudem inducat illud Apostoli, quod no-
minat Patris, & Sp. sancti mentionem, in Baptismatis com-
memoratione frequenter emittit: neque ideo putet harum vo-
cum usum esse invidiosum. Quicumque, inquit, in Chris-
tum baptizati estis, Christum induistis. Quicumque in
Christo baptizati estis, in mortem illius baptizati estis. Signum
Christi appellatio, totius Deitatis est professio: quippe
quæ simul declarat & Deum, qui unxit, & Filium,
qui unctus est, & Sp. sanctum, qui est unctio, quem
madmodum a Petro in Actis didicimus, Jesum Nazarenum
quem unxit Deus Sp. sancto. Videtur tamen interitum &
Spiritus tantum in Baptismate fecisse mentionem Apostolos.
Omnes, inquit, in uno corpore, & in uno Spiritu bap-
tizati sumus. His & illud consonat: Vos baptizabimini in
Spiritu sancto. At non ideo quis dixerit perfectum esse Ba-
ptisma, in quo solus Spiritus nominatus est. Oportet
enim inviolabilem Traditionem, qua in vivifica gra-
tia data est: eoque qui liberavit de corruptione vitam nos-
tram, perfectionem nobis renovationis dedit: qua potestas caus-
sam habet ineffabilem, & in Mytherio reconditam, sed ma-
gnam animabus salutem conferentem, ut quidquam addere
vel detrabere, plane sit ab æterna vita excidere. Proinde
si in Baptismo separare Spiritum a Patre, & Filio, ut
periculum est baptizanti, ita Baptismum accipienti inutile,
quomodo nobis tutum fuerit a Patre, & Filio, distrabere
Spiritus? Fides, ac Baptisma duo sunt modi paranda sa-
lutaris, inter se cognati, & inseparabiles. Nam fides per-
cipitur per Baptismum, Baptismus vero fundamentum fidei nititur
& utraque res per has voces implatur. Sic enim
credimus in Patrem, & Filium, & Sp. sanctum, sic &
baptizamur in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

Ita S. Aug. Lib. 2. Contra Maximinum Arianorum Episcopum,
c. 27. Dicit in Persona Sp. sancti non posse suscipi,
quod de Filio dictum est, Omnia per ipsum facta sunt, &
sine ipso factum est nihil. Et hoc ideo dicit, ut quibus
pervenit, persuadens, quod vobis male persuasum est, Sp.
sanctum non esse Creatorem: quasi legeris, Omnia per
ipsum facta sunt sine Sp. sancto: aut, omnia per mem-
bram facta sunt, nisi per ipsum. Quamquam si & tale
aliquid legeris, sic Sp. sanctum ab hac operatione, qua
constituta est creatura, credere non deberemus exclusum:
sicut Filius non excluditur ab ea scientia, de qua dictum
est, Quæ Dei sunt, nemo scit nisi Spiritus Dei. Si au-
tem quia non est nominatus, quod etiam per illum facta
est creatura, quando de Filio dictum est, Omnia per ipsum
facta sunt, ideo putas Dei Spiritum non esse Creatorem,
proculdubio nec in ejus nomine poteris baptizatos dicere
quibus ait Petrus. Agite Pœnitentiam, & baptizetur
unusquisque vestrum in nomine Domini Jesu Christi, quia
non ait, & Spiritus sancti: Nec in Patris nomine, quia
nec ipse ibi est nominatus. Si autem etiam non nominatus Pa-
tris, & Spiritus sancti, in nomine Jesu Christi iusti sunt ba-
ptizari: & tamen intelliguntur non baptizari: nisi in no-
mine Patris, & Filii, & Sp. sancti: cur non sic audis
de Filio Dei, Omnia per ipsum facta sunt, ut & non no-
minatum intelligas ibi etiam Spiritum sanctum?

Nec alia S. Hilarii mens est. Scopus enim illius erat
offendere, multa in Scripturis reperiri, ex quibus impe-
ritium capunt occasionem errandi: eo quod inter se repu-
gnant viderentur: tamen revera concordant, quale est
quod Apostoli Matth. ult. iusti sunt baptizare In nomine
Patris, & Filii, & Spiritus sancti, qui tamen legantur
in Actis tantum in nomine Jesu baptizasse, id est, sum
in uno ipsius merito, tum eo dantur Baptismo, quem
ipse instituerat.

Nec etiam alia mens est S. Ambrosii, qui id unum pro-
bandum sibi finit, quando in Scripturis aliqua operatio
tribuitur uni Personæ, alias propterea non excludi, sed
intelligi. Sed fortasse, inquit, aliquis dicit, Quia ratione
cum dixeris ex Patre omnia, & per Filium omnia, de
Spiritu sancto tacueris, & hinc cupias præiudicium com-
parare? Quod si pergit malitiose interpretari, quam multis
inveniet locis prædicatam Spiritus sancti potestatem: in qui-
bus, vel de Patre, vel de Filio nihil Scriptura expresserit,
sed intelligendum reliquerit? Numquid ergo cum gratia Spi-
ritus prædicatur, Dei Patris, aut Unigeniti Filii denega-
tur? Non ita: quia sicut Pater in Filio, & Filius in Pa-
tre, ita caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Sp.
sanctum, qui datus est nobis. Et sicut qui benedicitur in
Christo, benedicitur in nomine Patris, & Filii, & Sp. sancti,
qui unum Nomen est, Potestas una: ita etiam ubi ope-
ratio aliqua divina, aut Patris, aut Filii, aut Sp. sancti
designatur, non solum ad Sp. sanctum, sed etiam ad Patrem
refertur, & Filium: nec solum ad Patrem, sed etiam ad
Filium refertur, & Spiritum. Cum ergo addit, Quomodo
modum in Christo nominatum esse legitimus baptismi munus
evangelicum: ita etiam Sp. sancto tantum nuncupato nihil de-
est ad Mytheria plenitudinem: Senfus est, ubi legitur Ba-
ptisma in nomine Patris, & Filii, & Sp. sancti. Et simili-
ter cum dicitur datus in Sp. sancto. Cum enim qui unum
dixerit, Trinitatem signaverit: Scriptura Sacra baptismum

in unius Personæ nomine collatum referens, intelligendum
relinquit alias Personas pariter fuisse in Baptismo nomi-
natas. Atque hanc esse S. Ambrosii mentem, ex S. Ba-
silio confirmatur, cujus sententia, ac sententia fuisse: Tum
ex ipso Ambrosio, Libro De iis qui Mytheria in iustiantur Cap.
4. Credit, inquit, etiam Catechumenus in Crucem Domini
Jesu, quia & ipse signatur: sed nisi baptizatus fuerit in
nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, remissionem non
potest accipere peccatorum, nec spiritualis gratia munus habere.
Præterea S. Ambrosius ipso libro De Sp. sancto, Cap.
mox laudato, ita Baptismum in nomine Jesu Christi in-
terpretatur, ut iis verbis Baptismum significari doceat,
non qui a Joanne, sed qui a Christo Domino traditus est,
quamvis formam a Christo præscriptam servarent. Et illi,
inquit, qui negaverunt se scire Sp. sanctum, quamvis ba-
ptizatos se dicerent in Joannis baptismo, baptizati sunt
postea, quia Joannes in Remissionem peccatorum, in ad-
ventus Jesu, non in suo baptizavit nomine. Et ideo Spi-
ritum nesciebant, quia nec Baptismum in Christi nomine,
sicut Joannes baptizare solebat, acceptarent. Joannes enim
licet non baptizaret in Spiritu, tamen & Christum præ-
dicabat, & Spiritum. Baptizati sunt itaque in nomine
Jesu Christi, nec iteratum est in his baptisma, sed no-
vum. Unam enim baptismum. Ita S. Ambrosius explicat
Tridentini Concilii Catechismus.

His adde rationem S. Thome 3. p. q. 3. a. 6. Sacra-
mento, inquit, habent efficaciam ab institutione Christi: &
ideo si præmittatur aliquid eorum, qua Christus instituit
circa aliquod sacramentum, efficacia caret: nisi ex speciali
dispensatione ejus, qui virtutem suam sacramenti non alligat
Christus autem instituit sacramentum Baptismi atri-
um invocationem Trinitatis: & ideo quicquid desit ad plenam
invocationem Trinitatis, tollit integritatem baptismi. Nec ob-
stat, quod in nomine unius Personæ intelligitur alia (sicut
in nomine Patris intelligitur Filius) aut quod ille, qui no-
minat unam solum Personam, potest habere rectam fidem de
rebus: quia sicut ad sacramentum requiritur materia sensibi-
lis, ita & forma sensibilibus. Unde non sufficit intellectus,
vel fides Trinitatis ad perfectionem sacramenti, nisi in sen-
sibilibus verbis Trinitas exprimitur: unde & in Baptismo Chris-
ti (ubi fuit origo sanctificationis nostri Baptismi) adfuit
Trinitas in sensibilibus signis, scilicet Pater in voce, Filius
in humana natura, Spiritus sanctus in Columba. Unde cum
ait S. Doctor in Responsione ad primum, Apostolos ex spe-
ciali revelatione in Christi nomine baptizasse, Responso
hypothetica est, & secundum Catechismus Concilii intel-
ligenda, cujus hæc sunt verba: Quod si etiam aliquando
tempus fuisse dicendum est, cum Apostoli in nomine tantum
Domini Jesu Christi baptizarent: id quidem Sp. sancti as-
sertum eos fecisse, exploratum nobis esse debet, ut initio non
sententis Ecclesie Jesu Christi nomine predicatum illud fieri
ret, diviniæque, & immensa eius potestas magis celebratur.
Quamquam dubium fortasse videri potest, an huius-
modi forma Apostoli aliquem baptizaverit, si Ambrosii,
& Basilii gravissimum Patrum auctoritatem sequi volu-
mus, qui ita Baptismum in nomine Jesu Christi interpre-
tati sunt, ut dixerint iis verbis significari baptismum
non qui a Joanne, sed qui a Christo traditus esset, tam-
etsi a communi, & usitata forma, qua distincta trium
Personarum nomina continet, Apostoli non discederent.

REGULA III.

Multo minus rectum est Baptisma In nomine Dei &
Sanctæ Crucis collatum, quamvis illud approbare videat-
ur S. Bernardus Ep. 340. (si tamen hæc S. Bernardi
Epistola est) Huc enim Abbas Sanctissimi privatæ opi-
nionale prævalet Traditio, & patrum sententia cetero-
rum, quibus nec se præponi ipse voluisset: ac demum
Ecclesie in Synodo Tridentina iudicium Canone 4. de Ba-
ptismo: Si quis dixerit, Baptismum, qui datur ab here-
ticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, cum
intentione faciendi, quod facit Ecclesia, non esse verum
baptismum, & Anathema sit.

REGULA IV.

Non solum tres Personæ Trinitatis in forma Baptismi
propriis nominibus exprimebantur, sed & actio Mi-
nistri, dicendo, Ego te baptizo. Cum enim alioquo
formis variis ob fines fieri possit, necesse est, ut Baptismi
formis exprimat, ad quod fiat. Id autem factis non ex-
plicat hæc verba, in nomine Patris, & Filii, & Sp. S.
ut docet Apostolus, ad Colos. 3. Ideoque actus baptizandi
necessario exprimitur ed. At vox illa, Ego, non est
ita necessaria, ut sine illa Sacramenti ratio non constet,
cum ejus vis continetur in verbo Baptizo: Immo vero in
Ecclesia Græca variata dicendi ratio prætermitti consue-
vit, propterea quod nullam fieri oportere Ministri mentio-
nem judicant ad vitandum antiquum illorum errorem,
qui digniorem, ac meliorem esse Baptismum a sanctioribus
Ministris collatum censebant, dicentes: Ego sum Pauli, ego
vero

vera Cæba: Ex quo factum est, ut in Baptismo hæc for-
ma passim utantur: Baptizetur servus Christi, in nomine
Patris, & Filii, & Sp. sancti: A quibus tamen perfi-
cte Sacramento minuitur declaravit Eugenius IV. in De-
creto ad Armenos. At si non exprimitur actus Baptismi,
vel modo nostro, vel Græcorum, non perficitur Sacra-
mentum.

Stephanus quidem Tornacensis, postea Episcopus, tunc
vero S. Eusebii Aureliensis Abbas, a Pontice Claramonta-
no Episcopo post annum 1170. consultus, an Baptismi pue-
ro collatum a patre his verbis, In nomine Patris, & Fi-
lii, & Sp. sancti, his ommissis, Ego te baptizo, validum
esset, respondit validum, ac ratum esse, neque hunc, nec
alios, quos Alverni in extrema necessitate ita baptizare,
sive (ut vulgo dicitur) Undejare solebant, esse rebaptizan-
dos. Quia Christus non præcepit Apostolis, ut dicerent,
Ego te baptizo, sed solum ut baptizarent In nomine Pa-
tris, & Filii, & Spiritus sancti: & Patres, ac Pontifices
Baptismum In nomine Patris, & Filii, & Sp. sancti col-
lum, seu Verbis Evangelicis consecraverunt (ut passim lo-
quitur S. Augustinus) approbant, a quocumque, & ubicumque
conferatur. Clausulam, inquit, hæc a baptizantibus so-
let, & debet dici, scilicet, Ego te baptizo, summa reveren-
tia desculor, summo studio amplior. Eam Mater Ec-
clesie sic indicat, ut esse de sollempnitatis Ministerii, non
de substantiæ Sacramenti. Nam si aliud dixerimus, absque
medio confitebimur damnatos quos in necessitate articulo
Latini nominis baptizatos, hæc enim solum dicere solent,
qui litteras ignorantis parvulis undantur: En nome Pa-
tris, & Filii, & Spiritus sancti: In quibus verbis sam-
dem virtutem inesse quam in Latinis verbis idem signifi-
cantibus, & credimus, & fatemur. Verum nec id constan-
ter asseruit Stephanus Tornacensis: & Intentus Maurici
Parisensis Episcopi suam polponi voluit: Opiniones, in-
quit, profundo, non assertiones, paratas summi, & Ca-
tholici viri Domini Parisensis sequi vestigia. At Mauri-
cius Parisensis de eadem Quæstione a Pontice Claramonta-
no sententiam rogatus Baptismum irritum esse respondit,
in quibus forma hæc verba, Ego te baptizo, omnia essent.
In quo modum, inquit, forma Baptismi tradit, vel recipi
debet, scripturarum divinorum auctoritate, & sanctorum
Patrum testimonio traditum habemus in hunc modum: Ego
te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: Et
tanta est horum verborum vincitas, ut nihil immutari,
nihil innovari oporteat. Nisi vero tota hæc verba simul
a quocumque, & quocumque lingua profertur, Baptismum
esse non credimus. Quia ergo presentium labor in subver-
sione filii sui, Ego te baptizo filii, & tantum, In nomi-
ne Patris, & Filii, & Sp. sancti, præstitit, Baptismus
fuit: & ideo per ille baptizandus est, quia Baptismum
nequaquam suscepit. Et postea id decretali confirmavit A-
lex. III. Pontifex Maximus (ex referret Extrav. de Bap-
tismo, & ejus effectu) his verbis: Signis puerum ter in Aqua
immersit, In nomine Patris, & Filii, & Sp. sancti, A-
men, & non dixerit: Ego te baptizo in nomine Patris, &
Filii, & Sp. sancti, Amen, non est puer baptizatus.

REGULA V.

Simul ab eo, qui baptizat, non ante, sur post ablutionem
verba Sacramenti, quæ formam continent, sed eo-
dem tempore, quo ablutio ipsa pergitur, pronuntianda
sunt. Et sic fit convenienter duo, quorum unus esset mutus,
qui non posset proferre verba, & unus carens manibus,
qui non posset exercere actum, non possent ambo simul
baptizare, uno dicente verba, & alio exercente actum.
Possunt autem, si necessitas exigit, plures simul baptiza-
ri: quis nullus eorum recipere nisi unum Baptismum: sed
utrum dicendum esset, Ego baptizo vos, nec esset mutatio
formæ, quis Vos nihil est aliud quam te & te. At si plures
unum baptizarent, dicendo, Nos te baptizamus, irritum
fore Sacramentum videretur. His enim verbis significatur
plures esse intentione convenire, ut unum Baptisma con-
ferret: homo enim non baptizat, nisi ut Minister Christi, &
vicem ejus gerens: unde sicut unus est Christus, ita oportet
esse unum Ministri, qui Christum representent: pro-
pter quod Apostolus ait ad Ephes. 4. Unus Dominus, una
fides, unum Baptisma. Et ideo contrariis intento videretur
excludere Baptismi Sacramentum. Si vero uterque diceret,
Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Sp. sancti,
uterque exprimeret sui intentionem, quasi ipse singulari-
ter Baptismum conferret. Quod contingere posset orta in-
ter Ministros contentione, ex qua uterque aliquem bap-
tizare consaret. Et tunc manifestum est, illum, qui prior
verba profert, collatum Baptismi Sacramentum: alium
vero nihil effecturum: est verba proferre aggredietur, ob-
noxium fore penitus rebaptizandum. Si autem simul &
eodem tempore ambo verba profert, & hominem immer-
gant, aut aspergant, puniendi erant ob modum præposu-
erunt, & illicitum baptizandi, non ob irrationem Baptismi:
& uterque, quantum in se est, baptizaret: nec triderent
aliud, & aliud Sacramentum, sed Christus, qui est unus,

interius baptizans, unum Sacramentum per utrumque con-
ferret. Ita S. Th. 3. p. q. 66. a. 5. ad 4. & q. 67. a. 6.

REGULA VI.

Baptizare se ipsum nemo potest: tum quia Baptismus est
spiritualis regeneratio: distinctio autem debet inter per-
sonam generantem, & genitam: tum quia mutaretur sub-
stantia formæ, dicendo, Ego baptizo me. Quomodem Ja-
noc. III. Pontifex Max. Episcopo Metensi respondens, ut
habetur Extrav. de Baptismo, & ejus effectu, cap. Debitum,
ait: Sane intinasti, quod quidam Judæus in mortis arti-
culo constitutus, cum inter Judæos tantum existeret, in a-
quam se ipsum immergit dicendo, Ego baptizo me in no-
mine Patris, & Filii, & Sp. sancti, Amen. Responden-
sus, quod cum inter baptizantem, & baptizatum debeat
esse discretio, sicut ex verbis Domini colligitur dicitur A-
postolis, Ite, baptizate omnes gentes in nomine Patris, &
Filii, & Sp. sancti, memoratus Judæus est demum ab alio
baptizandus: ut ostendatur, quod alius est, qui baptiza-
tur, & alius, qui baptizat: ad quod etiam deignandum
ipse Christus non a se ipse, sed a Joanne voluit baptiza-
ri: quamvis si salvi continuo descessisset, ad calicem pa-
triam protinus volasset propter Sacramenti fidem, est non
propter fidei Sacramentum.

REGULA VII.

Pronomen Ego quamvis absque peccato præmitti non
debet, ad substantiam formæ non pertinet, ut nec ver-
bum, Amen.

REGULA VIII.

Pronomen Te, ita necessarium est, ut qui tantum dice-
ret, baptizo, nihil conferret. Si tamen loco illius pronomi-
nis, Ego, Minister dicit, Nos baptizamus, aut loco
Te, dicit, Baptizo vos, ad dignitatem personæ exprimen-
dam, ratur erit Baptismus, cum sensus non mutetur. I-
dem esto iudicium, si verbum actuum in passivum muta-
tur: ut si dixerit, Baptizari a me. Sic tamen immutari
verba non possunt absque gravi peccato, quamvis mutatio
fit accidentaria.

REGULA IX.

Latinus formam Græcorum studiose adhibens, Baptiza-
tur N. servus Christi in nomine Patris, & Filii, & Sp. sancti,
lentalis peccati reus est: ad Baptismum validus est, & ra-
tus. Ecclesie sive Ritu quicunque sequi teneat: sed ratum
est Sacramentum, si formæ substantia servetur.

REGULA X.

Si quis loco illius verbi, baptizo, dixerit, Abluo, lo-
vo, immergo, aqua tingo, validus est Baptismus, modo fa-
cramentalem ablutionem intendant, quam instituit Christus,
& Ecclesia usurpat: alioquin communem ablutionem duntaxat
intenderet ad corporis fordes abstergendas, ad sanita-
tem, ad refrigerationem, nihil conferret Minister. Gravior
tamen peccat, si verbum Evangelicum, baptizo, mutare ag-
grediatur.

REGULA XI.

Si loco harum vocum In nomine, dicit, In nominibus,
nullus est Baptismus, quia his verbis, In nomine, signifi-
catur unitas essentia, majestatis, potestatis, operationis
in tribus Personis Sanctissimæ Trinitatis, quæ divisa si-
gnificatur his verbis, In nominibus: Si quis præpositio-
nem, In præmitteret, nihil conferret.

REGULA XII.

Si quis addat formæ Baptismi aliqua verba formæ sen-
sum non immutans, ratur erit Baptismus. Sic validum
esse Baptismum collatum sub ea verborum formula, quam
refere Severus Patriarcha Alexandrinus lib. de Ritibus Ba-
ptismi, in Bibliotheca Patrum edita, minime dubium est
Baptizatur talis N. in nomine Patris, Amen, & Filii,
Amen, & Sp. sancti, ad vitam sæculi sæculorum. Idem
esto iudicium de formis, quam Aethiopes adhibent: Ego
baptizo te in nomine Patris, & Filii, & Sp. sancti Pa-
raclæti, Amen. Idem esto iudicium de Formula his ver-
bis expressa in veteri MSS. Monasterii Bobiensis, qua
codicem ante annos mille exaratum cenferi Vit Eruditus
Dom. Joannes Mabillonius Tomo I. Mæsei Italici, ubi
hanc Formulam relert p. 234. Baptizo te in nomine Pa-
tris, & Filii, & Sp. sancti, unam habentem substan-
tiam, ut habeas vitam æternam, partem cum Sanctis.

REGULA XIII.

Baptismus ita collatus: Ego te baptizo in nomine Patris,
ego

Lib. De Sp. sancto, c. 12.

Forma Baptismi.

Forma Baptismi.

Interim est Baptisma in nomine Dei, & Sanctæ Crucis collatum.

Adio Mini- strum in forma Baptismi ne cessario exprime-nda.

Forma Baptismi.

Forma Baptismi.

ego te baptizo in nomine Filii, ego te baptizo in nomine Sp. sancti: nonnulli invalidi videntur; hominemque sic baptizatum sub conditione re-baptizandum; quae unius for-

REGULA XIV.

Baptismus collatus sub hac forma, Ego te baptizo cum Patre, Filio, & Sp. sancto, nullus est, sicut & nullus miraculo comprobatus est, quem Deuterius Arianus Episcopus conferre aggressus est Barba cuidam Constantinopoli, dicens: Baptizatur Barba, in nomine Patris, per Filium, in Sp. sancto: Ut refert Theodorus Lector lib. 2. Historia Ecclesiastica. Quamobrem Baptismus a muliere Italica his verbis collatus: Tu te baptizo col Patre, col Filio, col Spiritu Sancto, quanto magis haesitatione imbrobandus erat, & puer sub legitima verborum forma baptizandus.

CAPUT SECUNDUM.

De Baptismo Joannis.

Baptismus Joannis Veteri Testamento ad exitum veteris institutus est, ut Praefatorum Sacramentum Baptismi Christi (inquit S. Aug. lib. 2. contra Literas Peritiani, c. 46.) ut scilicet Christus a Joanne baptizaretur, atque isti Baptizatum conferret. Secundo, ut Christus manifestaretur in Israel. Unde ipse de Christo ait Joannis 1. Ut manifestetur in Israel, propterea veni ego in aqua baptizari. Tertio, ut Joannes per unum Baptizatum Christi Baptizatum non solum admittat, sed ad illum homines praepararet tripliciter, scilicet inducendo ad fidem Christi, adhaerendo ad ritum Baptismi Christi, disponendo per Penitentiam ad effectum Baptismi Christi: Et qui praedicando Praefatorum Christi, etiam baptizando Praefatorum eius fuerit imitatio Sacramenti (inquit S. Gregorius Hom. 7. in Evangelium.) An vero Baptismus Joannis eandem vim habeat, eandemque gratiam contulerit, quam Baptismus Christi, caput est inter Calvinianos, & Orthodoxos controversum.

PROPOSITIO UNICA.

Baptismus Joannis eandem vim cum Baptismo Christi non habuisse, dogma fidei est.

Robatur ex summo quatuor Evangelistarum consensu, ipsiusque Joannis apud illos testimonio. Nam Matth. 3. ad eos, qui ad se veniebant baptizandi, ne plus aliquid accepturos se putarent, quam revera accepturi essent, hac verba dirigit: Ego quidem baptizo vos aqua in penitentiam: qui autem post me venturus est, fortior me est, cuius non sum dignus calcamentum pedum eius: Ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto, & igni. Et Marc. 1. Ego baptizabo vos aqua, ille vero baptizabit vos Spiritu Sancto. Luc. 3. Exsistimante autem Populo, & cogitantibus omnibus in cordibus suis de Joanne, de forte ipse esset Christus, respondit Joannes dicens omnibus: Ego quidem aqua baptizo vos: venit autem fortior meo, cuius non sum dignus calcare pedum eius: Ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto, & igni. Joan. 1. 26. Ego baptizo in aqua: multum autem vestrum scitis, quem vos nescitis. Ipse est, qui post me venturus est, qui ante me factus est, cuius ego non sum dignus, ut solum calcarem pedes eius calcamentum. Qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem videris spiritum descendentem, & manantem super eum, hic est, qui baptizat in Spiritu Sancto. Ex quibus verbis manifestum est discrimen illud primum inter Baptismus Joannis, & Baptismus Christi, quod Joannis Baptismus solum corpus ablueret, ac mandaret aqua: Baptismus vero Christi homines interior per Spiritum sanctum a peccatis ablueret, gratiaque divinae adoptionis donaret. Discrimen illud confirmat ex his Sanctissimi Praefatorum verbis Joannis 3. Qui est de terra, de terra est, & de terra loquitur. Qui de caelo venit, super omnes est. Morum enim verborum sensus est, totum Joannis Ministerium cum Ministerio Christi collatum, terrenum esse, & caelestis gratiae vacuum. Unde Tertull. lib. de Baptismo, c. 10. Nos porro, inquit, quantum fidei sumus, tantum intellectum possimus estimare, divinum quidem cum Baptismo fuisse, mandata tamen non, & potestatem, quod & Joannem a Domino missum legitimus in hoc munus ceterum humanum conditione. Nihil enim caeleste praefatorum, sed caelestium praefatorum, Penitentiae scilicet praefatorum, quae est in hominis (utque divinitus adiuti) potestate. Aut daret & Spiritum sanctum, & remissionem delictorum, si caelestis fuisset. Sed neque peccatum dimittit, neque spiritum sanctum nisi Deus solus. Etiam ipse Do-

Primum discrimen inter Baptismus Joannis, & Baptismus Christi.

minus, nisi prius ascenderet ad Patrem, aliter negavit spiritum descendentem. Id quod Dominus nondum confecerat, servus utique praefare posset? Adeo postea in Actis Apostolorum invenimus, quoniam qui Joannis Baptizatum habebant, non acciperent Spiritum sanctum, quem ne audita quidem novissent. Ergo non erat caeleste, quod caelestia non exhibebat. Agebatur itaque Baptizatum quibus candidatus remissionis, & sanctificationis in Christo subsecuturus. Nam quod praedicabat Baptizatum Penitentiam in remissionem delictorum, in futuram remissionem vniuersum est. Siquidem Penitentiam antecedit, remissio subsequitur, & hoc est viam praeparare: qui autem praeparat, non idem ipse perficit, sed alii perficiendum praeparat. Ipse profertur sua non esse caelestis, sed Christi, dicens: Qui de terra est, de terra loquitur: qui de supernis venit, super omnes est. Item in sola se Penitentiam tingere, venturum mox, qui tingeret in Spiritu, & igni. Scilicet quia vera, & stabilis aqua fides qua tingitur in salutem simulata autem, & infirma igni tingitur in iudicium.

S. Hieronymus Chrysothomus Hom. 10. in Matthaeum, explicans quomodo Joannes praedicaverit Baptisma Penitentiae in remissionem peccatorum: Quamquam, inquit, remissionem hoc Baptisma non habebat, sed hoc munus illius baptizanti erat, quod postea Christus instituit. In hoc enim una separati sumus, & vetus homo noster tunc simul crucifixus est, & ante Crucem nulumquam proflus exiit remissio peccatorum. Siquidem ubique ipse hoc sanguine deputatur. Idem enim iude Paulus affirmat: Sed emundati, inquit, estis, sed sanctificati non estis, non per baptismum Joannis, sed in nomine Domini nostri Jesu Christi, & Spiritu Dei nostri. Et alibi ipse dicit: Joannes quidem praedicabat Baptisma Penitentiae: & non ait, Remissionem: sed ut crederent in Adventum post eum. Cum enim nondum pro peccatis mundus hostia fuisset oblata, cum necdum Spiritus sanctus descenderet, quomodo remissio peccatorum facta dicitur? Ita istud baptismum alterius, id est, Christi praeparatio est. Et Hom. 11. Postquam baptismus sui professus est simplicitatem, nec quidquam illud amplius habere monstravit, quam ut eos ad Penitentiam duceret: non enim dicit, in aqua remissionis, sed Penitentiae: tum demum ponit etiam Christi baptismum inestabilium donorum liberalitatem cumulat: Hae enim verba. Ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto, & igne: significant Indulgentiam peccatorum, interitumque peccatorum, justificationem, sanctificationem, liberationem, filiorum adoptionem, fraternitatem cohereditatem, communionemque Christi, sancti Spiritus dona largissima.

S. Ambrosius lib. 2. in Lucae Evang. explicans illa verba, Ego vos aqua baptizo, & Baptismus Joannis cum Baptismo Christi comparans: Aliud, inquit, fuit baptismum Penitentiae, aliud Gratiae est.

S. Hieronymus Dialogo adversus Iulianum: Joannis, inquit, Baptisma non tam peccata dimittit, quam baptismum Penitentiae fuit in remissionem peccatorum, id est, in futuram remissionem, quae est postea per sanctificationem Christi subsecutura. Scripsit enim Joannes in deserto Marc. 1. baptizans, & praedicans Evangelium Penitentiae in remissionem peccatorum. Et post modicum: Et baptizabantur ab eo in Jordane, confitentes peccata sua. Ut enim ante Praefatorum Domini ipse, sic & Baptisma eius praevium dominici baptismi fuit. Qui de terra est, aëter, terrena loquitur: Joan. 3. qui de supernis venit, super omnes est. Et iterum: Ego baptizo vos in aqua: Ille baptizabit vos in Spiritu Sancto. Si autem Joannes, non confessus est ipse, non baptizavit in Spiritu, consequntur neque peccata dimittit, quia nulli hominum sine Spiritu sancto peccata dimittuntur. Aut si concessit argumentari, ideo Joannis baptismum dimississe peccata, quia de caelis fuit: edoce quod amplius in Christi baptismo consequamur, quod peccata dimittit, & liberat a gehenna. Quod agebatur liberat, perfectum est. Perfectum autem baptismum non est, nisi quod in cruce, & resurrectione Christi est. Ita tu perverte religiosus, dicente ipso Joanne, illum oportet crescere, me autem minui. Dum servi Baptismo, plus quam habuit, tribuit, Dominicum destruit, cui nihil amplius relinquit.

S. Aug. lib. 5. de Baptismo contra Donatistas, c. 10. Si Baptismo, inquit, Joannis peccata dimittuntur, quid amplius praefare potuit Baptizatum Christi ei, quae Apostolus Paulus post Baptizatum Joannis Christi Baptizatum voluit baptizari? Idem tract. 4. in Joannem: Quid profuit Baptizatum Joannis? Praefare me, si profuit aliquid, & modo maner, & baptizarentur homines Baptismo Joannis, & sic venirent ad Baptizatum Christi. Sed quid ait? Ut manifestaretur Israeli: Iste, Populo Israel, ut manifestaretur Christi, venit baptizare in aqua. Accipit ministerium Baptizatum Joannes in aqua Penitentiae, parare viam Domino, non existeret Dominus, at ubi cognitus est Dominus, suspensus via paraturus, qui cognoscitur se ipse factus est via: Itaque non duravit diu Baptizatum Joannis. Enchiridii c. 49. Non transferebantur, qui baptismum Joannis baptizabantur, a quo ipse baptizatus est: sed quidam Praefatorum illius ministerio, qui dicebat, Parate viam Domino, huc veni, in quo solo renasci poterant, parabantur: Illius enim Baptismus est non in aqua tantum, sicut fuit Joannes.

Joan. 3. 21.

Baptismus Joannis.

1. Cor. 4.

Act. 1.

Luc. 1.

Joan. 3. 21.

Joan. 3. 21.

Joannis, verum etiam in Sp. Sancto de illo Spiritu regeneratus, qui in Christum credit, de quo Christus generatus regeneratione non eguit. Legatur & Lib. 2. Contra Literas Peritiani, cap. 27. Lib. De unitate Ecclesiae cap. 21. Lib. De Unitate Baptisma, cap. 7. Scem. 210. alias 75. De Diversis. Et Epist. 203. alias 78. Ad Vincentium Rogatissimam, cap. 11.

Sanctus Cyrillus Alexandrinus Lib. 2. in Joannem, p. 156. & 157. illos mentis inopes asserit, & contra Ecclesiam dogmata insurgere, qui dicere audent, nullum esse discrimen baptismi Christi, & baptismi Joannis: Idem non esse Baptisma Joannis cum eo, quod a Salvatore nostro factum est, asserit: Proximam tamen esse, & circa ipsum, ut deceret preparationem quamdam, & rudimentum esse perfectionis. Quomodo enim ergo Lex Moyses umbram habere dicitur futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum: ita quoque de Baptismo illo in penitentiam censendum est. S. Gregorius Homilia 7. in Evangelium: Joannes, inquit, non in Spiritu, sed in aqua baptizatus quia peccata solvere non valens, baptizatorum corpora per aquam lavat, sed tamen mentem per unum non sanat.

Discrimen alterum inde petitur, quod Baptismus S. Joannis ab ipso denominatus fuerit, quia scilicet in eo nihil ageretur, quod vires Joannes excederet: quamvis a Deo institutus eilet quoad ritum; siquidem Joannes a Deo missus erat, ut baptizaret. Baptismus autem novae Legis non denominatur a Ministro: quia illius effectus, nempe Spiritus regeneratio, ex aqua, & Spiritu Sancto, baptizantis virtus praetergreditur. Quomobrem solius Christi dicitur, qui interior baptizat in Spiritu Sancto. Quoniam ergo, inquit S. Aug. Tract. 5. in Joannem, acciperet Joannes Baptisma, qui proprie Joannis diceretur, Dominus autem Jesus Christus non dedit Baptisma suum alicui dare, non ne nomen baptizaretur Baptisma Domini: sed ut semper ipse Dominus baptizaret: id actum est, ut & per Ministros Dominus baptizaret, id est, ut quos Ministros Dominus baptizaret, Dominus baptizaret, non illi. Aliud est enim baptizare per ministerium, aliud per potestatem. Baptisma enim tale est, quale est ille, in cuius potestate dicitur non quod est ille, per causas ministerium datur. Talis erat Baptismus Joannis, qualis Joannes Baptizatum: Juxta tamquam Juxta, tamen hominis. Tale autem Baptisma Domini, qualis Dominus: ergo Baptisma Domini dicitur, quia Dominus datus.

Tertium Discrimen inter Baptisma Joannis, & Baptisma Christi est, quod baptizatus Joannis Baptizatum, Christi Baptizatum initiari necesse esset, ut gratiam, & salutem aeternam consequeretur, non e contrario. Actuum 19. 4. 5. In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt: In Joannis Baptismo. Dixit autem Paulus, Joannes baptizavit Baptismo Penitentiae populum, dicens: In eum, qui operatus esset post ipsum, ut crederent, hoc est, in Jesum, itis auditis baptizati sunt in nomine Domini Jesu. Quomobrem S. Aug. Lib. 5. de Baptismo contra Donatistas, cap. 10. ex hoc ipso Actuum loco probans Christi Baptisma praestantius esse Baptismo Joannis, ait: Dominus Jesus Christus tali Baptismo mundat Ecclesiam, quo accepto nullum alterum requiritur. Joannes autem tali Baptismo praeparabat, quo accepto esset Baptisma etiam Dominicum necessarium; ut non illud repeteret, sed ut eis, qui Baptizatum Joannis acciperent, etiam Christi Baptisma, cui viam praeparabat ipse, traderet. Sicut Christi humilitas commendanda non esset, nec Baptismo Joannis opus esset: rursus si in Joanne finis esset, post Joannis Baptisma Christi Baptizatum opus non esset. Sed quia finis legis Christus ad institutum omni creditus: ab illo demonstratum est, ad quem pertingeret: ad hunc cum perventum fuerit, permaneret. Idem igitur Joannes & celebrandum Domini praedicavit, cum eum sibi longe proposuit, & humilitatem, cum eum tamquam in ipsum baptizavit. Sed si Joannes Christum solum baptizasset, melioris Baptismi Joannes dispensator fuisse putaretur, quo ipse Christus solus finis esset, quam Christi ex quo Christianizantur: & rursus si omnes prius Baptismo Joannis, & deinde Christi baptizati operaret, minus plenus, minusque perfectus Christi Baptizatum merito videretur, qui non sufficeret ad salutem. Quocirca & Baptismo Joannis baptizatus est Dominus, ut superbas hominum cervicibus ad sanctum suum baptismum rediret: & non solum illo baptizatus finis esse, ne hoc ipse superius illud ascenderet, quod eo solus ipse baptizari meruisset, & ultra illud perseverare non sinit, ne hoc unum, quo ipse baptizatus, indigere praedecede aliquo videretur.

Hic conicit S. Thomas 3. part. qu. 37. art. 3. Merito itaque Sacra Synodus Tridentina primum hunc de Baptismo Canonem contra Haereticos edidit. Si quis dixerit, Baptizatum Joannis habere eandem vim cum Baptismo Christi, Anathema sit. Objicitur illud Marc. 1. 4. Praefatorum Joannes in deserto baptizans, & praedicans Baptisma Penitentiae in remissionem peccatorum. Et Luc. 3. 3. Et venit in omnem regionem Judaean, praedicans Baptisma Penitentiae in remissionem peccatorum. Et Scriptura Sacra non aliter loquitur de Baptismo Christi. Natu S. Petrus ait Actuum 2. Baptizatur

Objectionem respondetur.

unusquisque vestrum in remissionem peccatorum vestrorum. Et in Symbolo Constantinopolitano confitemur Unum Baptisma in remissionem peccatorum.

Praeterea, Veterum Patrum plerique remissionem peccatorum per Baptisma Joannis datum asserunt. S. Cyrillus Hierosolymitanus Catechesi Mytagogica 2. Nemo itaque existimat Baptisma tantum remissionem peccatorum, verum etiam adoptionis filiorum se se accipere, sicut Joannis Baptizatum solum peccatorum condonationem praefabat. Et Catechesi 2. Illuminatorum, de illis, qui baptizabantur a Joanne: Primum, ostendebat vulnera, deinde ille medicamentum apponebat, & credentes liberabat ab igne aeterno.

S. Basilus Lib. 1. de Baptismo, cap. 2. Baptizatum Joannis, inquit, nulla profus facta dilatione, per gratiam Dei, & Christi ipsius, simul aique accesserit quis, & peccata sua quantacumque, & qualiacumque fuissent, confessus fuerat, in Jordani humine baptizabatur, & confestim peccatorum remissionem accipiebat.

S. Ambrosius Lib. 1. de Spiritu Sancto, cap. 3. Joannem baptizasse pariter docet in remissionem peccatorum. Aurelius Prudentius; Cateumion Hymno 7. de Joanne ita canit.

Horator ille primus, & deest nova Fuit saluti: Nam sacra in humine Veterum pietas lavit errorum notas; Sed vincta postquam membra defecerat, Caelo resurgens insubibat Spiritus: Hoc ex Lavacro lae dempta criminum Ibat renas, non secus, quam si rudis Auri recolla vena pulchrum splendet.

Respondetur, nullibi de Joanne dicit in Scriptura Sacra, quod baptizaverit in remissionem peccatorum, sed quod praedicaverit Baptisma Penitentiae in remissionem peccatorum. Remissio itaque peccatorum ad Joannis Baptisma non referat ab Evangelistis, sed ad Penitentiam a Sancto Praefatore praedicatam, cujus professione, & actione homines praeparabat ad remissionem peccatorum per Baptisma Christi consequendam. Ita utriusque Evangelistae testimonium explicat Tertullianus Lib. de Baptismo, cap. 10. S. Hieronymus, Dialogo adversus Iulianum, S. Ambrosius 2. in Evangelium S. Lucae; & S. Augustinus Lib. 5. de Baptismo contra Donatistas, Cap. 10. Venerabilis Beda in cap. 10. S. Marci, & S. Thomas 3. part. qu. 38. art. 3. in Responione ad primum argumentum.

Patres vero laudati sic explicari possunt, ut remissionem peccatorum Joannis Baptismus in se dederit, non in re: vel ex opere operantis, non ex opere operato, id est, ratione adjuncta Penitentiae, ad quam homines hortabantur, non per se; vel denique disponendo, non efficiendo. Ut ut est, Patres illi Baptismo Christi vim majorem, & excellentiorem tribuunt, quam Baptismo Joannis, quod unum ad fidem pertinet. S. Cyrillus Hierosolymitanus, donationem Spiritus Sancti, & adoptionem filiorum Joannis Baptismo non tribuit, sed uni Baptismo Christi. Noli, v. Catech. 2. ro, inquit, de Christi Baptismo certi sumus, quod ita ut est peccatorum ablutio; sic & donum Sancti Spiritus conciliat, sic & Christi baptismum imaginem gerit. Nec per se valuisse, ait, ad liberandum homines ab aeterna damnatione, sed ratione tantum praedictionis, quo illos ad penitentiam inlecebat, & ad Christi fidem praeparabat. An si velis, inquit, hoc tibi probari, quod Baptizatum Joannis ab igne comminationis liberabat, audi ipsum dicentem. Illuminatus, inquit, in aqua baptizabatur: sed quid ad illum, qui baptizabat in Spiritu, & igne?

S. Basilus Baptizatum quidem Joannis extollit super Moysaem Baptisma, seu purificationes Veteris Legis, sed longe postiponit Baptismo Christi. Subdit enim: Domini vero Baptisma omnem humanam rationem superat, & gloriam habet quodcumque humanum desiderium, ac votum excellens superat, quam solis splendor ceteras stellas exolet: Si vero sanctorum dicta ad memoriam revocentur, adhuc exactius illum incomparabilem Domini baptismi excellentiam commendabunt.

S. Ambrosius Joannem baptizasse ait in remissionem peccatorum a Christo dantem: Joannes, inquit, in remissionem peccatorum, in adventu Jesu, non in suo baptizavit nomine.

Prudentius, si Spiritum Sanctum in Joannis Baptismo infuere ait, & per illum homines renascenti, ipsi Joanni contradicunt, dicenti: Ego baptizo vos aqua: Ille vos baptizabit in Spiritu Sancto, & igni: Et Poetica libertate minime probanda praetergreditur Theologice metas, intra quas Mulae suam coercere debuisse, ac loqui cum Scriptura, & Patribus.

Hunc Articulum absolvimus S. Aug. verbis Lib. 5. de Baptismo, cap. 10. Quapropter quamquam ita credam baptizasse Joannem in aqua Penitentiae in remissionem peccatorum, ut ab eo baptizatis in spe remitterentur peccata, rursus vero in Domini Baptismo id foret: sicut Resurrectio, & quae

Joannis.

Mytag.

Luc. 3. 9.

Joan. 3. 21.

Joan. 3. 21.

expectatur in finem, spe in nobis facta est, sicut dicit Apo-
stolus, Quia simul non exierunt, & simul sedere fecit
in caelestibus. Et idem dicit, Spe enim salvi facti sumus.
Rom. 8. 24. Nam & ipse Joannes cum dicit, Ego quidem baptizo
Joan. 1. 29. Vos in aqua, in Penitentiam, in remissionem peccato-
rum: Dominum videtur esse, Ecce Agnus Dei, ecce qui
tollic peccata mundi. Tamen ne quisque contendat etiam
Baptismo Joannis dimissa esse peccata, sed aliquam amplio-
rem sanctificationem esse, quae iussu Paulus deinde baptizari
per Baptismum Christi esse collatum, non ego pugnauerit.

CAPUT TERTIUM.

De Institutione Baptismi.

PROPOSITIO PRIMA.

Baptismus ante Christi Passionem instituitur esse.

Robatur: Apostoli ante Passionem Domini baptizabant,
non Baptismo Joannis, sed Christi: siquidem ipsi Chri-
sto tribuit Baptismum ab illis collatus: Joanni potius tri-
buendus, si Joannis Baptisma contulissent. Joannis 3. 22.
Post haec venit Jesus, & Discipuli ejus in terram Judaean:
& illic demorabatur cum eis: & baptizabat. Baptizatus
erat Christus in Spiritu Sancto, & igni, secundum testi-
monium Joannis. Qui ergo Christo tribuitur Baptismus,
alius erit a Joannis Baptismo in aqua tantum collato. Pre-
terea orta est amulatio inter Discipulos Joannis, & Chri-
sti, occasione Baptismi, nullatenus frustra, si Joannis Ba-
ptismi utique contulissent. Ibid. Vers. 25. & 26. Facta est
autem Quaestio ex Discipulis Joannis cum Judaeis de Purifi-
catione. Et venerunt ad Joannem, & dicebant ei: Rabbi
qui erat tecum trans Jordanem, cui tu testimonium perhibuisti,
ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum. Et Joannis 4. 1.
De ergo cognovit Jesus, qui audierant Pharisaei, quod Jesus plures Discipulos facit, & baptizat:
quam Joannes (quamquam Jesus non baptizaret, sed Di-
scipuli ejus) reliquit Judaeam. Discipuli ergo Christi Ba-
ptismus ejus nomine, auctoritate, & mandato conferunt:
adeoque illud erit Christi Baptismus: quomodo ante Sal-
vatoris Passionem institutum censeri debet.

Confirmitur ex S. Aug. Epist. 167. alius 108. ad Sene-
cianum, hinc Quaeest. tractante. Utrumque autem de Domino
scriptum est, & quia baptizabat plures, quam Joannes, Et
quia Ipse non baptizabat, sed Discipuli ejus. Ut intelligere-
mus, & ipsum quidem baptizasse praesentia maiestatis, non
tamen ipsum baptizasse manibus suis. Ipse enim erat Ba-
ptismi Sacramentum, ad Discipulos autem baptizandi mi-
nistrium pertinebat. Id confirm. Tr. 15. in Joannem.

Probat secundum: Quia erat ab Apostolis ante Passio-
nem Domini baptizati, non leguntur iterum post Christi
Passionem baptizati: sicut de illis, qui Joannis Baptismate
baptizati erant, S. Lucas testatur Actuum 19. Baptismus
ergo Christi, non Joannis ab ipsius Domini Jesu Disci-
pulis acceptantur.

Confirmitur ex S. Aug. Tract. 5. in Joannem. Baptismus
Christi dicitur (inquit) ideo non post se baptizatur: post Joannem
ideo baptizatum est, quia non Christi Baptismum dabi-
tur, sed suum: quia sic accepit, ut ipse esset. Non
ergo in melius, quam Joannes sed Baptismum, qui per se
datur, melior, quam Joannis, ipse enim Christi est, iste aut
tempore Joannis. Et quod dabitur a Paulo, & quod dabitur a
Petro, Christi est: & si datum est a Juda, Christi erat. De-
dit Judaei, & non baptizatum est post Judaei dedit Joannes,
& baptizatum est post Joannem: quia qui datus est a Juda,
Baptismus Christi erat: qui autem a Joanne datus est, Joannem
erat. Non Judaei Joannes, sed Baptismus Christi etiam
per Juda manus datum, Baptismo Joannis etiam per manus
Joannis dabo esse praesertim. Et enim dicitur est de Domi-
no, antequam pateretur: Quia baptizabat plures, quam Joannes:
dicitur ad junctum esse: Quomodo ipse non baptizaret,
sed Discipuli ejus: Ipse, & non ipse: Ipse potestate: illi
ministerio: servitatem ad baptizandum illi admovebant, po-
testas baptizandi in Christo permanserat, Ergo baptizabant
Discipuli ejus, & ibi addit erit Judaei inter Discipulos
ejus: quos ergo baptizavit Judaei, non sunt iterum baptiza-
ti: & quos baptizavit Joannes, iterum baptizati sunt:
Plane verum, sed non iterum Baptismo. Quos enim ba-
ptizavit Joannes, Joannes baptizavit: quos autem bap-
tizavit Judaei, Christus baptizavit.

Tertullianus quidem Lib. De Baptismo cap. 11. S. Joannes
Christus Homil. 2. in Joannem, Euthymius, & Theophi-
lactus, censet Christi Domini Discipulos non alio, quam
Joannis Baptismate ante illius Passionem baptizasse: sed lon-
ge probabilior est S. Augustini sententia in Scriptura fundata.

At, inquit, Quomodo Apostoli baptizabant Baptismo
Christi, quem ipsos receperunt Scriptura non testatur? Cer-
te solo Joannis tinctos Baptismate Tertullianus docet.

Respondetur, Quamvis non sit consequens, ut alios ba-
ptizare non possit, qui Christi Baptismate non est initiatus,
& probabiliter dicere poterit Tertullianus, Apostolis vel
prima additionis, & exinde individuae familiaritatis praes-

rogatio non componant Baptismi contritum, cum sequantur
illum, qui credenti cuius salutem pollicebatur: Probabi-
liorem tamen esse, & omnino antequam S. Augustini
sententiam, afferentis Apostolos; prius quam a Christo ad
baptizandum mitterentur, ab ipso Salvatore fuisse baptiza-
tos, esse id Scriptura non expresse. Quam tamen id in-
nuisse confert. Et de re mentem suam exponit in Epistola
Ad Saluvianum supra laudata. Recte, inquit, dicit potest,
quia cum Petrus negavit Dominum, nondum fuerant Apo-
stoli baptizati, non tamen aqua, sed Spiritu Sancto. Hic
enim eis dicit postquam resurrexit, & conversatus est cum
eis, Joannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizati-
mini Spiritu Sancto, quem & accepturi estis non post
multos hos dies. Si autem dicitur aqua non fuisse
baptizatos, metuendum est, ne graviter in eis errorum,
ne demum hominibus auferentem contemnerent: Baptismum
quem usque adeo non contemnerent ipsa Apostolica disci-
plina communitat, ut Cornelius Genuis, & illi, qui non il-
lorant, etiam iam accepto Sp. Sancto, fuerunt baptizati. Si-
cut antiqui Iusti si non circumciderentur, non erat eis peccatum;
postea vero iusti domus, ut circumciderentur Abraham,
ejusque posteritas, jam si non foret, gravi peccatum fuit: sic
etiam postquam Dominus Christus in Ecclesia sua Sacramen-
tum Novi Testamenti pro Circumcisione carnis sanctum Ba-
ptismum dedit, & aperit, inquit, Si quis non renatus
fuerit ex Aqua, & Sp. Sancto, non intreat in Regnum
caelorum, Jam non debemus querere, quando quisque
fuerit baptizatus, sed quocumque legitimus in corpore Chri-
sti, quod est Ecclesia, pertingere ad Regnum caelorum, non-
nisi baptizatos intelligere debemus: nisi forte quos angustia
Passionis invenit, & nolentes negare Christum, antequam
baptizarentur, occisi fuerint, quibus ipsa Passio per Baptismo
dignata est. Sed non quid hinc possimus de Apostolis dicere,
qui usque adeo laqueum temporis habuerunt qui baptizarentur,
ut aliter etiam baptizarentur: Sed non omnia, quae facta sunt,
etiam scriptis inscribantur, verumtamen facta esse ex ceteris
documentis probatur. Scriptum est, quando baptizatus sit alii
Apostolus Paulus, & scriptum non est quando baptizatus sit alii
Apostolus verumtamen etiam ipse baptizatus intelligere de-
bemus: quem admodum scriptum est quando baptizatus sit ple-
bes Ecclesiarum in Jerusalem, & Samaritanis: quando autem ba-
ptizatae sint alia plebes gentium, quibus Apostoli Epistolas
miserunt, non est utique scriptum, & tamen etiam baptizatae
fuerunt: utique in nomine dubitamus propter illam Domini sen-
tentiam, Nisi quis renatus fuerit ex Aqua, & Spiritu
Sancto, non intreat in Regnum caelorum. Idem docet Joan. 3.
Epistola 4. alius 163. ad Gloriam, & Eleusium, & Felicem,
& Libro 3. De Anima, & eius origine, Cap. 9.

Eidem sententia S. Ambrosii. In Abrogia Da-
vid, Cap. 9. Quia gratia Petrus, qui ante fuerat bap-
tizatus, interrogatur, postquam visus est: Dominum ne-
gasse: Simon Joannis diligit me? Dixit ei: Utique scis
Domine, quia ego diligo te.

PROPOSITIO II.

Christus tunc Baptismum instituit, cum a Joanne in
Jordanem baptizatus esset.

CUM enim Sacramentum vim conferendi gratiam ex in-
stitutione sua habeat, tunc videtur aliquid Sacramen-
tum institui, quando virtutem accipit producenti vim ef-
fectum: hanc autem virtutem accepit Baptismus, quando
Christus est baptizatus: unde tunc vere Baptismus institu-
tus fuit, cum ipse a Joanne baptizatus, sanctificandi viru-
tem Aquae tribuit. Testatur enim S. Greg. Nazianzenus,
et eo tempore aqua vim generandi, in Spirituale scilicet vi-
tam, datam esse. Sic dicit Oratio 38. in Nativitatem
Christi. At quidem paulo post & Jesum purgatione meae
Jordanem purgari videbis, vel potius aquae purgatione sua pur-
gare. Et Orat. 39. Christum baptizari ait, Ut totum ve-
terem Adam sepeliat in aquis: Ante hos vero, & propter
hos Jordanem; Nimirum ut Spiritus, & caro erat, sic etiam
per Spiritum, & Aquam inditans. Ideoque confirmat Ver-
tus Auctor Sermonis 6. in Epiphania Domini, olim inter Au-
gustinianos 29. De Tempore, nunc 136. in Appendice: Quis
inquit, per unumquemque Mandatum Sacramentum Baptismi hu-
mano generi opus erat, omnibus aquis benedictionem de-
dit, quando in Jordanis altum tunc, ac singulari pietate
descendit. Tunc enim Christum Dominum non tam lavit un-
da, quam lota est. Ad istum membrum ingitur, &
fluente dicitur: Vitalem gratiam non corpus ex flumine,
sed flumen miratur ex corpore. Sic & S. Ambrosius, Lib.
2. in Lucam §. 83. Baptizatus est ergo Dominus, non mun-
davit volens, sed mundare aquas: ut abluat per carnem Chri-
sti, quo peccatum non cognovit, Baptismatis sui habereat.
Et ideo, qui ad Christi Lavacrum venerit, peccata deponit.

Ex eo confirmatur Propositio nostra, quod in Christi Ba-
ptismo Sanctissima Trinitas, in cuius Nomine Baptismus
conficitur, Nomen suum praesens declaravit. Vox enim Pa-
tris audita est: Filius persona aetera: & Spiritus Sanctus in
columbae specie descendit: praeterea celi aperti sunt, quo
nobis jam per Baptismum licet ascendere, Ita S. Thomas 3.
part.

regatio non componant Baptismi contritum, cum sequantur
illum, qui credenti cuius salutem pollicebatur: Probabi-
liorem tamen esse, & omnino antequam S. Augustini
sententiam, afferentis Apostolos; prius quam a Christo ad
baptizandum mitterentur, ab ipso Salvatore fuisse baptiza-
tos, esse id Scriptura non expresse. Quam tamen id in-
nuisse confert. Et de re mentem suam exponit in Epistola
Ad Saluvianum supra laudata. Recte, inquit, dicit potest,
quia cum Petrus negavit Dominum, nondum fuerant Apo-
stoli baptizati, non tamen aqua, sed Spiritu Sancto. Hic
enim eis dicit postquam resurrexit, & conversatus est cum
eis, Joannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizati-
mini Spiritu Sancto, quem & accepturi estis non post
multos hos dies. Si autem dicitur aqua non fuisse
baptizatos, metuendum est, ne graviter in eis errorum,
ne demum hominibus auferentem contemnerent: Baptismum
quem usque adeo non contemnerent ipsa Apostolica disci-
plina communitat, ut Cornelius Genuis, & illi, qui non il-
lorant, etiam iam accepto Sp. Sancto, fuerunt baptizati. Si-
cut antiqui Iusti si non circumciderentur, non erat eis peccatum;
postea vero iusti domus, ut circumciderentur Abraham,
ejusque posteritas, jam si non foret, gravi peccatum fuit: sic
etiam postquam Dominus Christus in Ecclesia sua Sacramen-
tum Novi Testamenti pro Circumcisione carnis sanctum Ba-
ptismum dedit, & aperit, inquit, Si quis non renatus
fuerit ex Aqua, & Sp. Sancto, non intreat in Regnum
caelorum, Jam non debemus querere, quando quisque
fuerit baptizatus, sed quocumque legitimus in corpore Chri-
sti, quod est Ecclesia, pertingere ad Regnum caelorum, non-
nisi baptizatos intelligere debemus: nisi forte quos angustia
Passionis invenit, & nolentes negare Christum, antequam
baptizarentur, occisi fuerint, quibus ipsa Passio per Baptismo
dignata est. Sed non quid hinc possimus de Apostolis dicere,
qui usque adeo laqueum temporis habuerunt qui baptizarentur,
ut aliter etiam baptizarentur: Sed non omnia, quae facta sunt,
etiam scriptis inscribantur, verumtamen facta esse ex ceteris
documentis probatur. Scriptum est, quando baptizatus sit alii
Apostolus Paulus, & scriptum non est quando baptizatus sit alii
Apostolus verumtamen etiam ipse baptizatus intelligere de-
bemus: quem admodum scriptum est quando baptizatus sit ple-
bes Ecclesiarum in Jerusalem, & Samaritanis: quando autem ba-
ptizatae sint alia plebes gentium, quibus Apostoli Epistolas
miserunt, non est utique scriptum, & tamen etiam baptizatae
fuerunt: utique in nomine dubitamus propter illam Domini sen-
tentiam, Nisi quis renatus fuerit ex Aqua, & Spiritu
Sancto, non intreat in Regnum caelorum. Idem docet Joan. 3.
Epistola 4. alius 163. ad Gloriam, & Eleusium, & Felicem,
& Libro 3. De Anima, & eius origine, Cap. 9.

Eidem sententia S. Ambrosii. In Abrogia Da-
vid, Cap. 9. Quia gratia Petrus, qui ante fuerat bap-
tizatus, interrogatur, postquam visus est: Dominum ne-
gasse: Simon Joannis diligit me? Dixit ei: Utique scis
Domine, quia ego diligo te.

PROPOSITIO III.

Obligatio Baptismi non capit nisi post Mortem, & Resurre-
ctionem Christi, ac susceptionem Legis Evange-
licae promulgationem.

NAM in Passione Christi consummatae sunt, & finem
habuerunt Veteris Legis Sacramenta, quae umbrae
erant, & figurae Sacramentorum Novae Legis, quae ipsa
succederent. Et per Baptismum conformatur homo Passioni,
& Resurrectioni Christi, in quantum mortuus peccato, &
incipit novam justitiae vitam. Quomodo oportuit Chri-
stianum prius pati, & resurgere, quam hominibus indicatur
necessitas configurandi se morti, & Resurrectioni ejus. Un-
de post Resurrectionem Apostolus praecipit, ut Legem Ba-
ptismi promulgaret, ac exequerentur: Euntes (inquit)
dicite omnes Gentes, baptizantes eos in Nomine Patris, &
Filii, & Spiritus Sancti. Id auctoritate S. Petri confirma-
tur Epist. 1. c. 3. Regeneravit nos, inquit, in spem vi-
vae, & Resurrectionem Jesu Christi ex mortuis. Et ex S.
Paulo ad Ephesios 5. de Ecclesia ita loquente; Seseipsum tra-
didit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans eam Lavacro
aqua in verbo vitae. Ex his enim colligitur, utrumque
Apostolum Baptismi obligationem ad tempus, quod Mortem,
& Resurrectionem Domini consecutum est, reulicisse.
Nullo modo igitur dubitandum est, quod illa verba Salva-
toris, Nisi quis renatus fuerit ex Aqua, & Spiritu Sancto,
non potest introire in Regnum Dei, idipsum tempus specta-
verint, quod post Passionem, & Resurrectionem futuram
erat. Ea scilicet Legis positiva ratio est, ut non nisi
promulgata obliget. Cum itaque Baptismus non naturalis, sed
positiva tantum lege divina preceptus sit; sequitur; ho-
mines ad eum suscipiendum non fuisse prius obligatos, quam
Lex de illo a Salvatore lata ad hominum notitiam perve-
nerat, quod sufficienti promulgatione per Apostolorum praed-
icationem factum est. Quamvis enim renasci ex Spiritu

Sancto semper, & omnia fuerit necessarium; modus ta-
men renascendi per Aquam non fuit necessarius, nisi Chri-
stus cumcione per Christi Mortem abrogata, & Evangelicae
Legis plene promulgata, Baptismum praepcepto palam si-
gnificato. Id confirmat S. Bernardus in Tractatu ad Hige-
nem de S. Victore, ubi quaedam retellit afferentem; Ne-
minem absque Baptismo salutare consequi potuisse,
non in ratione signi, fed in effectu Baptismatis, remissio-
ne scilicet originalis peccati, & spirituali regeneratione: &
ideo non sunt Sacramenta.

CAPUT IV.

De Baptismi necessitate.

PRae mittendum est, triplicem vulgo Baptismum a Theo-
logis distingui: Baptismum Aquae, Baptismum fluminis,
scu desiderii, & Baptismum sanguinis; Baptismum aquae
superius definitimus. Baptismum fluminis, est vera cordis
contritio includens votum Baptismi. Baptismum sanguinis est
Martyrium pro Christo toleratum, antequam Baptismum
aque, & vicem ejus supplens. Haec autem duo postrema
Baptismata (inquit S. Thomas) includuntur in Baptismo
aque, qui efficaciam habet, & ex Passione Christi, & ex
Sp. Sancto: Unde haec divisio non tollit unitatem Baptismatis.
Convenit autem haec duo cum Baptismo aquae,
non in ratione signi, fed in effectu Baptismatis, remissio-
ne scilicet originalis peccati, & spirituali regeneratione: &
ideo non sunt Sacramenta.

PROPOSITIO I.

Omnibus hominibus Baptismi Lex a Domino praescripta est:
non solum illis, qui adulti sunt aetate, sed etiam infantibus;
ita ut nisi per Baptismum gratiam Deo accipiantur,
in sempiternam miseriam, & interitum a parentibus,
sive illi fideles, sive illi infideles sint, preterantur.

PROPOSITIO Ista dogma fidei est, quod probatur ex illis
Christi verbis Joannis III. Nisi quis renatus fuerit ex
Aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei.
Cujus rationem reddens, subdit: Quod natum est ex carne,
caro est: & quod natum est ex Spiritu, spiritus est. Quasi
dicat, Nemo nisi spiritualis potest ingredi Regnum Dei:
Omnes autem ex carnis nativitate carnales sunt. Nisi igitur
per Spiritum Sanctum spirituales efficiantur, non poterunt
introire in Regnum Dei: quandoquidem caro propria
vitalis evadere non potest. Sic autem a Deo constitui-
tur est, ut nemo spiritualis fiat nisi per Baptismum Aquae.
Omnes itaque lege Baptismi tenentur; ita ut sine Baptismo
aque renasci, & ad Regnum Caelorum, ac vitam aeternam
pervenire non possint. Et haec ratio cum legem ad
parvos etiam pertinere probat, qui (ut ex S. Joanne Ner-
bis utar) est sanguinis, & voluntate carnis, & voluntate
viri, nati sunt. Nam & eo loco ea nativitas opponit
nativitati, quae ex Deo est, sicut hic nativitas ex
carne nativitate ex Spiritu. Significat ergo, quicquid car-
nali nativitate, hoc est, ex viro, & femina natum est;
hoc ipso carne esse, adeoque Regnum Caelorum ingredi
non posse: Quia caro, & sanguis Regnum Dei non possunt
introire: Opus ergo esse, ut renascatur ex Spiritu, ut fiat
spiritus, divinae confors naturae, ac sic demum Deo con-
jungi possit in Regno Caelorum. Cum itaque infantes omnes,
& singuli ex carne tantum sint, consequens est, non
prius Regnum Dei ingredi eos posse, quam fuerint rege-
nerati ex aqua, & Sp. Sancto.

Nec vero ea lex exceptionem ullam patitur eorum, qui
ex parentibus fidelibus nati sunt, cum omnes peccatum ori-
ginale ex Adamo, in quo omnes homines unum hominem
in perpetuum excludit, nisi spirituali regeneratione dimittatur.
Nam & David fe in iniquitatibus conceptum queritur
(Psal. 50. 6.) Et Job Nec infantem, cuius peccatum
dicitur vita super terram, mundum a sordibus, sive a peccato
immunem esse clamat. Et Apostolus ad Romanos vers. 12.
Propterea sicut per unum hominem peccatum in hunc mun-
dum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes ho-
mines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt. Et Vers.
17. & 18. Si enim unus delictum mortis regnavit per unum:
multo magis abundavit gratia, & donavit, & iustitia
accipientes, in vita regnabit per unum Jesum Christum.
Igitur sicut per unum delictum omnes homines in condem-
nationem: sic & per unum iustitiam omnes homines in iusti-
ficationem vita. Et 2ad Corinth. vers. 14. Si unus pro omni-
bus mortuus est, ergo omnes mortui sunt: & pro omni-
bus mortuus est Christus. Et ad Ephesios 2. 3. Eramus natura
filii irae, sicut & ceteri. Haec Scriptura oracula Ecclesia
in hunc sensum interpretatur, & intelligenda declarat, Sess.
5. Tridentinae Synodi, Canonibus 2. 3. & 4.

Nullam etiam exceptionem patitur alia Scriptura lo-
quens con-
ca, quibus necessitas Baptismi expressa est. Matthaei 28. Ite-
rum dicitur: Euntes ergo docete omnes Gentes: Baptizantes eos in no-
mine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Marci 16. 15. 16. Marc.
19. Luc. 24. Marc. 16. Luc. 24.

Quo tempo-
re Baptis-
mus institu-
tus.

Apostoli ba-
ptizati sunt.

Act. 1. 29.

Circa tem-
pus institu-
tus bap-
tismi ve-
ritas sunt
Theologo-
rum senten-
tiae.

Act. 3.

Act. 10.

Act. 13.

Joan. 3.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Joan. 15.

Triplex Ba-
ptismus.
Unum ta-
men Ba-
ptismen-
tum Sacra-
mentum
est. Th. 3. p. q.

Baptismi
necessitas.

Joan. 3.

Lex Baptis-
mi nullam
exceptio-
nem patitur.

Baptismum
pueris con-
ferri voluit
Christus.
Marth. 19.
24. Marc.
16. Luc. 24.